

Det store leksikon
Noter

* Forfatteren vil gerne takke kolleger, venner og tidligere studerende, der har givet gode råd og kommentarer undervejs i arbejdet og hjulpet med stort og småt. Lars Andersen, Kathrine Kolding Andersen, Poul Duedahl, Johan Heinsen, Martin Vestergaard Jensen, Jimmy Jönsson, Torben K. Nielsen, Jonna og Søren Kjær Nielsen, Lars Boje Mortensen, Bo Poulsen og Laura Skouvig. En stor tak går til chefredaktør ved Trap Danmark Niels Elers Koch, og holdet bag lex.dk Jørgen Nørby Jensen, Erik Heinz Kjeldsen og Marie Bilde Rasmussen, der beredvilligt har svaret på spørgsmål, læst og kommenteret teksten. En særlig tak går til Line Vestergaard Knudsen, Mogens Rüdiger, Sonny Sahl og Anders Toftegaard, der kritisk har gransket manuskriptet, og ikke mindst tidligere leksikonmedarbejdere, der i interviews igennem årene har givet indsigt i leksikonarbejdet Torben Frandsen, Peter Kühn-Nielsen, Ib Michael Rasmussen, Karin Sandvad, Jørgen Stubgaard, og som for fleres vedkommende også har overdraget kildemateriale, der ellers ville være gået tabt. Sidst, men ikke mindst en stor tak til redaktionen bag 100 danmarkshistorier, særligt Thomas Oldrup, Søren Mogensen Larsen, Brian Traantoft Rasmussen og Benedikte Birkkjær.

En verden af viden (side 1-10)

Side 2, linje 8: *Politiken* 21.4.1893; Alle citaterne i bogen er tillempet nutidig grammatik og stavning.

Side 2, linje 10: *København* 24.1.1893.

Side 2, linje 21: *Den til Forsendelse med de Kongelige Brevposter privilegerede Berlingske Politiske og Avertissementstidende*, 5.11.1891. Danmarks ældste eksisterende avis *Berlingske* har skiftet navn flere gange. For enkelhedens skyld er alle henvisninger til de forskellige udgaver samlet under *Berlingske* i litteraturlisten.

Side 2, linje 26: *Politiken* 3.11.1891.

Side 2, linje 29: *Politiken* 3.11.1891.

Side 3, linje 2: *Kjøbenhavns Børs-Tidende* 3.11.1891.

Side 3, linje 9: At udgive større værker i hæfter, var meget almindeligt, men det gjaldt ikke alle opslagsværker. En vigtig undtagelse var udgivelsen af 1911-udgaven af *Encyclopaedia Britannica*, hvis 29 bind udkom i løbet af to år.

Side 3, linje 15: Det var noget som blev fremhævet i flere aviser se eksempelvis omtalerne i avisen *København* 8.9.1891 og 25.2.1892.

Side 4, linje 13: Som det fremgår igennem fortællingen, blev vigtigheden af at have en national formidler af fx kultur og historie fremhævet både i forbindelse med udgivelsen af første- og andenudgaven af *Salmonsens*, nedlæggelsen af *Den Store Salmonsens* og *Den Store Danske*. Samme argumentation fik plads i avisspalterne i forbindelse med lanceringen af lex.dk.

Side 6, linje 5: *Salmonsens Konversationsleksikon* var en del af de store bogværkers tid og kan derigennem også kobles til udgivelser som *Dansk Biografisk Leksikon* (1. udg., 1885-1905), *Trap Danmark* (1. udg., 1858-1860),

Kraks Blå Bog (1910-), *Ordbog over det danske Sprog* (1918-1956) for blot at nævne nogle enkelte eksempler. I den her fortælling er fokus imidlertid på opslagsværker som encyklopædier og leksika og selv om *Salmonsens Konversationsleksikon* også kan sættes i forbindelse med de nævnte bogværker, er det dens sammenhæng med encyklopædien som genre, der behandles her.

Side 6, linje 9: Helge Jordheim, "Innledning", Siv Frøydis Berg, Øivind Berg, Sine Halkjelsvik Bjordal & Helge Jordheim: *All verdens kunnskap. Leksikon gjennom to tusen år*. Forlaget Press 2012, 10.

Side 6, linje 22: Jordheim, "Innledning", Berg et al, *All verdens kunnskap*, 10.

Side 6, linje 27: Jordheim, "Innledning", Berg et al, *All verdens kunnskap*, 11.

Side 6, linje 29: Det var også tilfældet for artikler i især den første udgave af *Salmonsens*. En samlet gennem af den type artikler findes ikke, men enkelte artikelopslag er blevet taget op både i debatter i aviser og dagblade og i forskningen igennem årene. Se eksempelvis *Information* 23.11.2010; *Berlingske* 30.9.2021; Rikke Andreassen, *Human Exhibitions: race, gender and sexuality in ethnic displays*, Ashgate 2015.

Side 7, linje 12: Jørgen Bang, Birger Hjørland & Charles Bazerman: *Nye vidensmedier. Kultur, læring og kommunikation*. Samfundslitteratur 2011, 527.

Side 7, linje 19: Se eksempelvis *Bogmarkedet* 30.8.2017; *Politiken* 2.9.2017.

Side 7, linje 26: Bemærk, at antallet af Wikipedia-artikler som er hentet fra *Salmonsens Konversationsleksikon* forandrer sig hele tiden, efterhånden som Wiki-skribenterne fjerner, lægger til, ændrer osv. "Kategori: Forældede artikler fra Salmonsens Konversationsleksikon", https://da.wikipedia.org/w/index.php?title=Kategori:Forældede_artikler_fra_Salmonsens_Konversationsleksikon (3.8.2021).

Side 8, linje 6: I *Salmonsens Konversationsleksikon* defineres en encyklopædi som følger: "i snævrere Forstand er i nyere Tid E. blevet alm. Navn på Værker, som giver en samlet Fremstilling af alle de forsk. Fags ell. af et enkelt Fags hele Stof; og i 19. Aarh. er Navnet ofte blevet yderligere begrænset til Betegnelse for en saadan Fremstilling ordnet alfabetisk efter Emner, hvilken ogsaa hyppig, men mindre korrekt fører Titlen "Konversationsleksikon", Christian Blangstrup, Johannes Brøndum-Nielsen & Palle Raunkjær (red.): *Salmonsens Konversationsleksikon* bind 7. J.H. Schultz 1915-1930, 179.

Side 8, linje 23: Jordheim, "Innledning", Berg et al, *All verdens kunnskap*, 9.

Side 8, linje 26: "Encyklopædi", *Den Store Danske* (23.2.2020).

Side 9, linje 5: Den hollandske matematiker Joachim Sterck van Ringelbergh (ca. 1499-1531) anvendte i 1538 ordet 'cyclopaedia' i *Lucubrationes vel potius absolutissima kyklopaideia – Natstudier, eller snarere en fuldstændig encyklopædi* – der bestod af en samling af handlinger om bl.a. grammatik, astronomi og retorik. Ringelberghs encyklopædi udkom i flere udgaver, hvoraf den først udgivne menes at være fra 1538. Se også Robert Collison: *Encyclopaedias: Their History Throughout the Ages*. Hafner Publishing Company 1964, 78. Lige knap en generation senere brugte humanisten Paul Scalich (1534-1573) betegnelsen encyklopædi i *Encyclopaediae, seu Orbis disciplinarum tam sacrarum quam prophanarum, Epistemon* fra 1559. Scalichs værk, som vi på dansk kan oversætte til *Encyklopædi, eller kundskab om disciplinernes cirkel*, bestod af fem forskellige dele, som bl.a. behandlede naturfilosofi, retorik og historie. Se også Collison, *Encyclopaedias: Their History Throughout the Ages*, 80; Richard Yeo: *Encyclopaedic Visions. Scientific Dictionaries and Enlightenment Culture*. Cambridge University Press 2010, 6.

Side 10, linje 2: Udviklingschef hos lex.dk Erik Heinz Kjeldsen oplyser, at lex.dk månedligt har mere end 1,2 mio. brugere, der læser flere end 3 mio. artikler. Interview med Erik Heinz Kjeldsen, 29.3.2021.

Dansk viden (side 12-42)

Side 12, linje 11: Jørgen Bang: "Den Store Salmonsens", Axel Andersen (red.): *Danske opslagsværker*. C.E.C. Gad 1970, 10.

Side 12, linje 19: "Meddelelse til boghandlere af J.H. Schultz Forlagsboghandel 1. februar 1915", Bogvæsen og Boghandel, Schultz, Småtrykssamlingen, Det Kgl. Bibliotek.

Side 12, linje 29: "Meddelelse til boghandlere af J.H. Schultz Forlagsboghandel 1. februar 1915", Bogvæsen og Boghandel, Schultz, Småtrykssamlingen, Det Kgl. Bibliotek.

Side 13, linje 7: Harald Ilsøe, *Bogtrykkerne i København og deres virksomhed ca. 1600-1810: en biobibliografisk håndbog med bidrag til bogproduktionens historie*, Danish humanist texts and studies, 5. Det Kgl. Bibliotek 1992, 186-191; *Familien Hostrup fra Mariager*. N.C. Roms Bog- & Stenrykkeri 1929, 18-19.

Side 13, linje 11: For oversigt over antal danske trykkerier i perioden, se fx Henrik Horstbøll & John T. Lauridsen (red.), *Den trykte kulturarv. Pligtaflevering gennem 300 år*. Det Kgl. Bibliotek og Statsbiblioteket/Museum Tusulanums Forlag 1998; Erik Dal, *Dansk provinsbogtryk gennem 500 år: en boghistorisk skitse i elleve streger*. Bogtrykkerbladets Forlag 1982; Steen Stegeager Hansen: "Erik Dal: Dansk provinsbogtryk gennem 500 år" (Anmeldelse), *Fortid og Nutid* 31, nr. 1, 1984, 55; Ilsøe, *Bogtrykkerne i København og deres virksomhed*; Grethe Larsen: *Danske provinstryk 1482-1830: en bibliografi*. Det Danske Sprog- og Litteraturselskab 2001.

Side 13, linje 14: Ilsøe, *Bogtrykkerne i København og deres virksomhed*, 275.

Side 14, linje 2: Ilsøe, *Bogtrykkerne i København og deres virksomhed*, 187.

Side 14, linje 5: Som Harald Ilsøe skriver i sit arbejde om de københavnske bogtrykkere, var universitetets "1. bogtrykker og den kgl. bogtrykker, næsten altid en og samme person", og at besidde de to stillinger gav branchefordele, "der som regel gjorde dem til en af deres tids førende bogtrykkere". Ilsøe, *Bogtrykkerne i København og deres virksomhed*, 271.

Side 14, linje 17: Hostrup-Schultz: *Familien Hostrup fra Mariager*, 79-95.

Side 14, linje 27: Christian Blangstrup skrev flere historiske bøger blandt andet en biografi om Christian 7. og Caroline Mathilde (1884) og om det dansk-norske felttog mod Sverige i 1788 (1889).

Side 14, linje 32: Se fx *Politiken* 14.1.1915; *Aalborg Amtstidende* 9.2.1915; *Viborg Stifts Folkeblad*, 10.2.1915.

Side 15, linje 5: *Politiken* 14.1.1915.

Side 16, linje 4: *Stranded Encyclopedias: Exploring Unfinished, Unpublished, Unsuccessful Encyclopedic Projects*. Palgrave MacMillan 2021.

Side 16, linje 12: Jakob Christensson: *Lyckoriket. Studier i svensk upplysning*. Atlantis 1996.

Side 16, linje 17: Jakob Christensson, *Lyckoriket. Studier i svensk upplysning*. Atlantis 199677.

Side 16, linje 23: For en detaljeret beskrivelse af Gjørwell og Anckarströms projekt, se Christensson, *Lyckoriket. Studier i svensk upplysning*, 63-102.

Side 16, linje 29: 25.2-3.3.1915; 22.7-28.7.1915; 25.11-31.12.1915, H. Ehrencron-Müller, *Dansk Bogfortegnelse 1915-1919*, G.E.C. Gad 1921.

Side 17, linje 5: "Brandhane", *Salmonsens Konversationsleksikon* bind 3, 837-838.

Side 17, linje 19: Oprindeligt var det en anden melodi til "I Danmark er jeg født" komponeret af komponist og dirigent Henrik Rung (1807-71) i 1850. I 1926 komponerede Poul Schierbeck en ny melodi til H.C. Andersens tekst og det er den, der synges i dag.

Side 17, linje 34: Om Michaëlis' mange artikler har Jørgen Bang skrevet, at forfatteren altid var "i kontanttrang [...] så derfor tog han alle de titler med som de mest inferiøre franske samtidsforfattere havde produceret, det kunne blive til noget". Bang, "Den Store Salmonsens", 14.

Side 18, linje 29: Se fx *Politiken* 5.11.1915.

Side 19, linje 7: *Nordisk Boghandlertidende* 4.3.1915.

Side 19, linje 15: Se fx *Jyllandsposten* 29.7.1918.

Side 19, linje 20: *Politiken* 29.3.1915.

Side 20, linje 3: "Hr. Boghandler!" 1.2.1915. Bogvæsen og Boghandel, Schultz, Småtrykssamlingen, Det Kgl. Bibliotek.

Side 20, linje 11: Henning Poulsen, *Hitlers krig*. Gyldendal 1990, 11.

Side 20, linje 26: *Ribe Stifts-Tidende* 16.3.1915.

Side 20, linje 32: *Herning Avis* 24.7.1929.

Side 21, linje 2: Berg et al., *All verdens kunnskap*, 140.

Side 21, linje 5: Berg et al., *All verdens kunnskap*, 140.

Side 21, linje 12: Berg et al., *All verdens kunnskap*, 140.

Side 22, linje 6: Bang, "Den Store Salmonsens", 12.

Side 22, linje 15: Bang, "Den Store Salmonsens", 12.

Side 22, linje 18: I november 1920 sendte Schultz Forlag en skrivelse afsted til værkets abonnenter, hvori der blev varslet prisstigninger for de kommende bind. De øgede omkostninger ramte de abonnenter, der havde tegnet aftaler, der lå under 23 kroner per bind. Fra og med encyklopædiens bind 9 skulle det koste 15 kroner for et hæftet bind, 20 kroner for et lærredsbundet, mens et indbundet i skind blev forhøjet til 23 kr. "Til Abonnenterne paa Salmonsens Konversationsleksikon", november 1920. Bogvæsen og boghandel, Schultz, Småtrykssamlingen, Det Kgl. Bibliotek; Se også Jørgen Bang, *Fra Godiche til Schultz. Bogtrykkeri og forlag i 300 år, 1661-1961*. J.H. Schultz A/S 1961, 50.

Side 22, linje 21: "Til Abonnenterne paa Salmonsens Konversationsleksikon", november 1920. Bogvæsen og boghandel, Schultz, Småtrykssamlingen, Det Kgl. Bibliotek.

Side 22, linje 31: "Til Abonnenterne paa Salmonsens Konversationsleksikon", november 1920. Bogvæsen og boghandel, Schultz, Småtrykssamlingen, Det Kgl. Bibliotek.

Side 22, linje 37: Bang, *Fra Godische til Schultz*, 50.

Side 23, linje 4: *Dansk Boghandlertidende* 13.7.1928.

Side 23, linje 11: *Dansk Boghandlertidende* 13.7.1928.

Side 24, linje 13: Klaus Bruhn-Jensen, *Danske mediehistorie* bind 2, Samfundslitteratur 2016, 152.

Side 24, linje 22: Niels Finn Christiansen et al., *Danmark historie 7*. Gyldendal 1988, 65.

Side 24, linje 26: Bruhn-Jensen, *Danske mediehistorie* bind 2, 151.

Side 24, linje 27: Christiansen, *Danmark historie 7*, 65-66.

Side 24, linje 29: Bruhn-Jensen, *Danske mediehistorie* bind 2, 151.

Side 24, linje 37: "Radiofoni", *Salmonsens Konversationsleksikon* bind 19, 839.

Side 25, linje 5: Christiansen, *Danmark historie 7*, 66.

Side 25, linje 7: Christiansen, *Danmark historie 7*, 1988, 66.

Side 25, linje 18: Bruhn Jensen, *Dansk mediehistorie* bind 2, 2012, 79.

Side 25, linje 21: Bruhn Jensen, *Dansk mediehistorie* bind 2, 2012, 90.

Side 25, linje 23: Bruhn Jensen, *Dansk mediehistorie* bind 2, 2012, 90-91.

Side 25, linje 24: Bruhn Jensen, *Dansk mediehistorie*, bind 2, 90.

Side 26, linje 4: Hans Hertel: *Den daglige bog. Bøger, formidlere og lystlæsere gennem 150 år*. Foreningen for Boghaandværk 1983, 47.

Side 26, linje 15: *Dansk Boghandlertidende* 29.1.1937.

Side 27, linje 11: Maria Simonsen, *Den skandinaviske encyklopædi. Udgivelse og udformning af Nordisk familjebok og Salmonsens Konversationsleksikon*. Makadam förlag 2016, 65.

Side 27, linje 24: Svend Dahl, *Bogens historie*. P. Haase & Søns Forlag 1970, 230-231.

Side 27, linje 25: Hostrup-Schultz, *Familien Hostrup fra Mariager*, 80.

Side 27, linje 32: Marie Hostrup Schultz' (født Rönckendorff) rolle i familievirksomhedens historie er aldrig blevet klarlagt, men vi ved, at hun var "barn af en gammel bogtrykkerslægt". Sammen med virksomhedens mangeårige leder J. Fæster, fortsatte hun arbejdet med at udvikle forretningen. Bøtkjær, Tue Byskov: "Schultz Koncernens historie 1661-1998", 1998 (Upubliceret), 9; Se også Hostrup-Schultz *Familien Hostrup fra Mariager*, 80; Bang, *Fra Godiche til Schultz*, 42; "Frederik Hostrup Schultz", Bricka, *Dansk Biografisk Leksikon* bind 13, 233-234.

Side 28, linje 8: Bang, "Den Store Salmonsens", 6.

Side 29, linje 5: Bang, "Den Store Salmonsens", 6.

Side 29, linje 9: *Den til Forsendelse med de Kongelige Brevpøster privilegerede Berlingske Politiske og Avertissementstidende* 6.2.1893; Bang, "Den Store Salmonsens", 7.

Side 29, linje 16: Bang, "Den Store Salmonsens", 9.

Side 29, linje 20: Simonsen, *Den skandinaviske encyklopædi*, 70.

Side 29, linje 23: Slægten Salomonsen, *Dansk Biografisk Leksikon på lex.dk* (31.5.2021).

Side 29, linje 30: Simonsen, *Den skandinaviske encyklopædi*, 71.

Side 29, linje 34: *Illustreret Tidende* 15.6.1902, 596.

Side 29, linje 37: *Nordisk Boghandlertidende* 9.10.1896; *Dansk Biografisk Leksikon*, bind 12, 1982, 579.

Side 30, linje 2: *Illustreret Tidende* (nr. 37) *Illustreret Tidende* 15.6.1902, 596. Se også Simonsen, *Den skandinaviske encyklopædi*, 70-73.

Side 30, linje 9: Simonsen, *Den skandinaviske encyklopædi*, 95; Carlsbergfondet blev afgørende for projektets økonomiske holdbarhed. Ifølge den tidligere direktør for Schultz, Ole Trock-Jansen, gik F.H. Schultz til Carlsbergfondet og bad om et lån til at finansiere projektet under det vilkår, at han betalte lånet tilbage krone for krone, efterhånden som abonnenternes indbetalinger indkom. Historien har dog ikke kunnet bekræftes af Carlsbergfondet. Samtale med tidligere direktør for J.H. Schultz, Ole Trock-Jansen, 29.6.2015.

Side 30, linje 20: *Illustreret Tidende* 15.6.1902, 596.

Side 30, linje 22: Christian Blangstrup, "Levnedsbeskrivelse september 1902", Ordenskapitlet, Kongehusets arkiv.

Side 30, linje 29: Berg et al., *All verdens kunnskap*, 140.

Side 30, linje 32: *Politiken* 21.4.1893.

Side 31, linje 4: *København* 5.11.1891.

Side 31, linje 5: *Morgenbladet København*, 7.11.1891.

Side 32, linje 27: *Politiken* 12.2.1892.

Side 33, linje 16: Christian Larsen, Erik Nørr & Pernille Sonne, '*Da skolen tog form, 1780-1850*,' Charlotte Appel & Ning de Coninck-Smith (red.), *Dansk skolehistorie: hverdag, vilkår og visioner gennem 500 år*, bind 2. Aarhus Universitetsforlag 2013, 127-214; se også Hertel, *Den daglige bog*, 27.

Side 33, linje 17: Larsen, Nørr og Sonne, '*Da skolen tog form, 1780-1850*,' 210.

Side 33, linje 31: *Feminas* oprindelige titel var *Nordisk Mønster-Tidende*, men skiftede i 1952 titel til *Femina*. Dermed er *Femina* Danmarks ældste ugeblad.

Side 34, linje 34: Se fx *Thisted Amts Tidende* 20.11.1940; *Kolding Folkeblad* 20.11.1940.

Side 35, linje 2: Forord, *Den lille Salmonsens* 1937, bind 1.

Side 35, linje 5: *Det danske bogmarked* nr. 18 årg. 1949, 396-97.

Side 35, linje 9: Forord, *Den lille Salmonsens* 1937, bind 1.

Side 35, linje 15: *Herning Folkeblad* 10.12.1937.

Side 36, linje 15: "Prøvehæfte for Den Lille Salmonsens". [u.å] Bogvæsen og Boghandel, Schultz, Småtrykssamlingen, Det Kgl. Bibliotek.

Side 36, linje 19: *Herning Folkeblad* 10.12.1937.

Side 36, linje 22: Prisen på *Den Lille Salmonsens* varierede gennem årene. På en udateret reklameplakat er prisen 19,50 kroner per bind, dvs. 234 kroner for det samlede værk. Efter færdigudgivelsen steg prisen, og den samlede encyklopædi kostede i 1941 henholdsvis 264 eller 345 kroner alt efter den valgte indbinding: "Pris: i Vælskind Kr. 28,75 pr. Bind, i Kunstlæder Kr. 22,00", som der stod i en reklame for opslagsværket i *Nationaltidende* 2.11.1941; *Berlingske Tidende* 29.4.1938; Reklameplakat *Den lille Salmonsens*, u.å. Bogvæsen og boghandel, Schultz, Småtrykssamlingen, Det Kgl. Bibliotek.

Side 36, linje 27: *Aarhus Stiftstidende* 1.10.1937; *Aarhus Stiftstidende* 15.10.1937; *Aarhus Stiftstidende* 16.12.1937.

Side 37, linje 2: *Berlingske Aftenavis* 1.10.1937.

Side 37, linje 11: *Berlingske Aftenavis* 1.10.1937.

Side 37, linje 15: *Social-Demokraten* 16.12.1939.

Side 37, linje 20: *Aarhus Amtstidende* 18.11.1940; *Nordjyllands Social-Demokrat* 16.11.1940; *Aalborg Amtsavis* 16.11.1940.

Side 37, linje 28: *Nationaltidende* 15.11.1940.

Side 37, linje 34: *Thisted Amts Tidende* 20.11.1940; *Social-Demokraten* 14.11.1940; *Nationaltidende* 15.11.1940.

Side 38, linje 7: Bang, "Den Store Salmonsens", 16.; Interview med tidligere direktør for J.H. Schultz, Ole Trock-Jansen, 29.6.2015.

Side 39, linje 10: Bøtkjær, "Schultz Koncernens historie 1661-1998".

Side 39, linje 25: *Schultz Forlagsmeddelelser* nr. 81, februar 1947.

Side 39, linje 31: De fire redaktører var Paula Strelitz, historikeren Gottlieb Japsen samt forfatterne Mikal Rode og Erik Lund. *Ribe Stifts Tidende* 4.4.1949; *Folketidende Ringsted, Sorø, Haslev* 9.4.1949.

Side 39, linje 35: Forord, *Den Nye Salmonsens*, 1949.

Side 40, linje 7: *Schultz Forlagsmeddelelser* nr. 85, september 1947; *Aalborg Stiftstidende* 25.9.1947; *Det danske Bogmarked* nr. 22 1948, 565. I andre reklamer for *Den Nye Salmonsens* og ved Boghandlerklubbens "Leksikon-aften" beskrev hovedredaktør Mikal Rode, at etbindsleksikonet svarede til 10 bind af den gamle *Salmonsens*. *Det danske Bogmarked* nr. 38 1949, 783-84.

Side 40, linje 11: *Det danske Bogmarked* nr. 44 1949, 971.

Side 40, linje 28: *Det danske Bogmarked* nr. 22 1948, 563-565; *Det danske Bogmarked* nr. 23 1948, 587.

Side 40, linje 34: *Det danske Bogmarked* nr. 22 1948, 563-565; *Det danske Bogmarked* nr. 23 1948, 587.

Side 41, linje 7: *Det danske Bogmarked* nr. 22 1948, 565.

Side 41, linje 9: *Det danske Bogmarked* nr. 12 1949, 258-59.

Side 41, linje 17: Andre slogans, som knyttede an til traditionen omkring *Salmonsens Konversationsleksikon*, var "Den Nye Salmonsens indeholder i et bind, så meget viden som 10 bind af det store Salmonsens-format" eller "10 storbind viden af det kendte Salmonsens format i et bind". Se også *Det danske Bogmarked* nr. 44 1949, 971-90 eller *Social-Demokraten* 21.2.1950.

Side 41, linje 31: *Information* 22.12.1949.

Side 42, linje 4: *Nationaltidende* 22.1.1950.

Side 42, linje 8: *Nationaltidende* 22.1.1950.

Side 42, linje 22: Forlag som tyske Meyers og det franske Larousse havde tidligere udgivet tidsskrifterne *Meyers Universum* (1833-1861) og *Larousse mensuel illustré* (1907-1957), og i Sverige havde man prøvet kræfter med *Nordisk familjeboks månadskrönika* (1938-1939). Se også Loveland, Jeff: *The European Encyclopedia. From 1650 to the Twenty-First Century*. Cambridge University Press 2019, 331-335. Om encyklopædiens udvikling se også Jeff Loveland, "Why Encyclopedias Got Bigger .... And Smaller", *Information & Culture: A Journal for History*, bind 47 nr. 2, 2012, 233-254.

Tradition (side 44-64)

Side 44, linje 10: I *A Social History of Knowledge I-II* giver Peter Burke et generøst indblik i videnshistorie, og herunder også flere opslagsværkers historie. Peter Burke: *A Social History of Knowledge I-II*. Polity Press 2008-2012.

Side 45, linje 6: Andre Nicolet, *Encyklopædier og konversationsleksikon gennem tiderne*. J.H. Schultz 1946, 20.

Side 45, linje 13: Loveland, *The European Encyclopedia*, 6-7.

Side 45, linje 16: Den latinske titel på Plinius den Ældres samlingsværk er *Naturalis Historia*.

Side 46, linje 19: Den latinske titel på Vincent de Beauvais' værk er *Speculum maius*.

Side 46, linje 33: Det er først i senmiddelalderen, at man begynder at skrive på papir. Fremstillingen af papir kom til Europa i middelalderen, i første omgang Italien. Produktionen af papir er dokumenteret første gang i Italien i 1235 i Genova, men først flere årtier senere begynder det at blive produceret i andre byer. I 1264 i byen Fabriano i Le Marche, som skulle blive en anset papirproducent, og i 1270 i Firenze. Om papirets historie se fx kapitlet "La question préalable: l'apparition du papier en Europe", Febvre, Lucien & Henri-Jean Martin: *L'apparition du livre*. Albin Michel [1958] 1999, 39-60. Om papirets historie i Danmark se fx N.B. Nielsens artikel "Papir" i Birkelund et al., *Nordisk Leksikon for Bogvæsen* bind 2, 183-184.

Side 47, linje 18: For en mere detaljeret beskrivelse af Johann Gutenbergs liv, se også Poul Steen Larsens artikel 'Johann Gutenberg' på Lex.dk og Esli Danstens artikel i Birkelund et al., *Nordisk Leksikon for Bogvæsen* bind 1, 381-382.

Side 48, linje 2: Johan Snell trykte to bøger under sit ophold i Odense: *Breviarium Ottoniense* (1482) (LN 29) og Guillaume Caoursins beretning om belejringen af byen Rhodos (1482) (LN 39). Det Kgl. Bibliotek, København, findes eksemplarer af de to titler.

Side 48, linje 12: Andre vigtige værker i denne periode er Francis Bacons (1561-1626) to værker *Den store fornyelse* og *Det nye redskab*, som varslede en ny tid i europæisk tænkning.¹ Francis Bacon inddelte sit encyklopædiske værk i tre hoveddele: *den ydre natur* (fx astronomi, botanik og zoologi), *mennesket* (fx anatomi, fysiologi, og handlinger) og *menneskets samspil med naturen* (fx medicin, følelser og landbrug). En årsag til, at Francis Bacons arbejde har fået så stor betydning, er, at hans måde at organisere indholdet på, inspirerede senere opslagsværker, især *Encyclopédie*.

Side 48, linje 21: Loveland, *The European Encyclopedia*, 25.

Side 49, linje 4: Chambers' encyklopædi udmærkede sig desuden ved sine illustrationer og ved at inddrage mere stof fra områder uden for naturvidenskaben. Se også Berg et al., *All verdens kunnskap*, 252.

Side 49, linje 7: Berg et al., *All verdens kunnskap*, 17.

Side 49, linje 16: Efter 1100 organiserede flere forfattere deres encyklopædier alfabetisk med henvisning til, at det på den måde var lettere at navigere i stoffet. Loveland, *The European Encyclopedia*, 165.

Side 49, linje 20: *The European Encyclopedia*, 165.

Side 49, linje 21: *The European Encyclopedia*, 165.

Side 49, linje 35: Simonsen, *Den skandinaviske encyklopædi*, 53.

Side 50, linje 2: Collision, *Encyclopaedias: Their History Throughout the Ages*, 138ff.; Axel Andersen, *Veje til viden. Håndbog i informationsvidenskab*. Gyldendal 1996,148.

Side 50, linje 5: Collision, *Encyclopaedias: Their History Throughout the Ages*, 138.

Side 50, linje 10: Collision, *Encyclopaedias: Their History Throughout the Ages*, 138.

Side 51, linje 2: Andersen, *Veje til viden. Håndbog i informationsvidenskab*, 150.

Side 51, linje 5: "Den skotske skole", *Den Store Danske* (14.2.2021).

Side 51, linje 16: Andersen, *Veje til viden. Håndbog i informationsvidenskab*, 155.

Side 52, linje 3: Bang et al, *Nye vidensmedier*, 526; Collision, *Encyclopaedias: Their History Throughout the Ages*, 118.

Side 52, linje 13: Frank Beck Lassen, "Oplysningens bibel". Efterskrift, Diderot, Denis & Jean le Rond d'Almenbert (red.): *Den Franske Encyklopædi – et udvalg*. Klim 2014, 301.

Side 52, linje 19: Lassen, "Oplysningens bibel", 301.

Side 52, linje 27: Berg et al., *All verdens kunnskap*, 66.

Side 53, linje 8: Se Diderot & d'Almenbert, *Den Franske Encyklopædi – et udvalg*.

Side 54, linje 9: Denis Diderot i et brev til Sophie Volland, Leif Nedergaard, *Diderot: Encyklopædiens redaktør*. C.A. Reitzel [1953] 1994, 274.

Side 54, linje :16 Berg et al., *All verdens kunnskap*, 60.

Side 54, linje 19: Berg et al., *All verdens kunnskap*, 66.

Side 54, linje 28: Lassen, "Oplysningens bibel", 303.

Side 55, linje 7: Andersen, *Veje til viden. Håndbog i informationsvidenskab*, 147.

Side 55, linje 13: Den amerikanske boghistoriker Robert Darnton har i mere end et halvt århundrede forsket i forskellige aspekter af *Encyclopédies* udgivelseshistorie. Se fx *The Business of Enlightenment: A Publishing History of the Encyclopédie, 1775-1800*. Harvard University Press 1979 og *A Literary Tour de France: The World of Books on the Eve of the French Revolution*. Oxford University Press 2018.

Side 56, linje 5: Loveland, *The European Encyclopedia*, 291. Om Pierre Larousse og forlaget se også Jean-Yves Molliers to udgivelser *Pierre Larousse et son temps*. Larousse 1995 og *Histoire de la librairie Larousse (1852-2010)*. Fayard 2012.

Side 57, linje 9: Loveland, *The European Encyclopedia*, 291.

Side 57, linje 26: Værkets fulde title var *Conversations-Lexikon oder kurzgefasstes Handwörterbuch für die in der gesellschaftlichen Unterhaltung aus den Wissenschaften und Künsten vorkommenden Gegenstände, mit beständiger Rücksicht auf die Ereignisse der älteren und neueren Zeit*.

Side 57, linje 29: Loveland, *The European Encyclopedia*, 37.

Side 58, linje 1: Berg et al., *All verdens kunnskap*, 94.

Side 58, linje 4: Henri-Jean Martin, *Histoire et pouvoirs de l'écrit*. Albin Michel [1988] 1996, 410-411.

Side 58, linje 8: Berg et al., *All verdens kunnskap*, 82.

Side 58, linje 12: Collision, *Encyclopaedias: Their History Throughout the Ages*, 158.

Side 58, linje 21: Heinrich Brockhaus, *Vollständiges Verzeichnis der von der Firma F. A. Brockhaus in Leipzig seit ihrer Gründung durch Friedrich Arnold Brockhaus im Jahre 1805 bis zu dessen hundertjährigem Geburtstage im Jahre 1872 verlegten Werke* 1. Leipzig 1872, 34.

Side 59, linje 24: Loveland, *The European Encyclopedia*, 263-264.

Side 59, linje 27: Loveland, *The European Encyclopedia*, 355.

Side 60, linje 1: Nicolet, *Encyklopædier og konversationsleksikon gennem tiderne*, 64; Jakob Christensson, "Brockhaus på svenska – P.G. Berg och Svenskt konversationslexikon", *Biblis* 29, Kungl. Bibliotek 2005, 27-28.

Side 60, linje 3: Nicolet, *Encyklopædier og konversationsleksikon gennem tiderne*, 64; Christensson, "Brockhaus på svenska – P.G. Berg och Svenskt konversationslexikon", 27-28; For en gennemgang af de forskellige udgaver af den brockhauske encyklopædi, se fx Collisson, *Encyclopaedias: Their History Throughout the Ages*, 156-173.

Side 60, linje 11: Loveland, *The European Encyclopedia*, 38-39.

Side 60, linje 14: Andersen, *Veje til viden. Håndbog i informationsvidenskab*, 152.

Side 60, linje 32: Værkerne som Frølund arbejdede med var Louis Moréris (1643-1680) *Grand dictionnaire historique, ou Le mélange curieux de l'histoire sacrée et profane* (1. udg. 1674) og filosofen Pierre Bayles (1647-1706) *Dictionnaire historique et critique* (1695-1697); "Konversationsleksikon", Birkelund et al., *Nordisk Leksikon for Bogvæsen*, bind 1, 541.

Side 60, linje 34: Birkelund et al., "Konversationsleksikon", *Nordisk Leksikon for Bogvæsen*, bind 1, 541.

Side 61, linje 5: Holmberg & Simonsen, *Stranded Encyclopedias: Exploring Unfinished, Unpublished, Unsuccessful Encyklopedic Projects*.

Side 62, linje 8: Henrik Horstbøll, "En bogtrykker og boghandler i København. Claude Philiberts forbindelse med Societé Typographique de Neuchatel 1771-1783", *Fund og Forskning*, Det Kgl. Bibliotek 2012, 317-318.

Side 62, linje 12: For detaljeret beskrivelse af bogtrykker-forlaget og handlen med forbudte bøger, se Darnton, *The Business of Enlightenment*; Darnton, *A Literary Tour de France*, og Horstbølls artikel "En bogtrykker og boghandler i København. Claude Philiberts forbindelse med Société Typographique de Neuchatel 1771-1783", der giver en grundig skildring af Claude Philiberts virksomhed i København.

Side 62, linje 16: Horstbøll, "En bogtrykker og boghandler i København", 317.

Side 62, linje 22: Georg Simon Klügel, *Encyklopädie der gemeinnützigsten Kenntnisse* fik på dansk titlen *Encyclopædie, eller sammenhængende Foredrag af de almenyttigste, især af Naturens og Menneskets Betragtning samlede Kundskaber*. Nicolet, *Encyklopædier og konversationsleksikon gennem tiderne*, 50.

Side 62, linje 26: Andersen, *Veje til viden. Håndbog i informationsvidenskab*, 157; Birkelund et al., "Konversationsleksikon", *Nordisk Leksikon for Bogvæsen*, bind 1, 541.

Side 63, linje 4: Sigmund Carlsen: "All verdens viten". *Litt om leksika gjennom tiderne*. H. Aschehough & Co (W. Nygaard) 1968, 36. Den fulde titel på H.A. Kofods konversationsleksikon er: *Conversations-Lexicon eller encyklopædisk Haandbog over de i selskabelig Underholdning og ved Læsning forekommende Gjenstande, Navne og Begreber, med Hensyn til Folke- og Menneske-Historie, Politik, Diplomati, Mythologie, Archæologie, Jordbeskrivelse, Naturkundskab, Fabrik- og Manufacturvæsen, Handel, de skjønne Kunster og Videnskaber, indbefattende tillige de ældre og nyere mærkværdige*.

Side 63, linje 13: Subscriptionsplan, *Nyeste Skilderie af Kjøbenhavn* (13. årg., nr. 25, spalte 400).

Side 63, linje 21: Hertel, *Den daglige bog*, 27.

Side 63, linje 24: Hertel, *Den daglige bog*, 27.

Side 63, linje 35: Skribenten Peter Larsens *Almenyttigt Dansk Konversations-Lexikon* (1849-1860) var en bearbejdet udgave af et tysk leksikon, mens fx boghandler og forlægger Johannes Nikolai Høsts (1780-1854) *Interessant og lærerigt dansk-norsk Conversationslexicon for alle Stænder* fra 1841 havde mere originalt stof. Fulde titel på Høsts værk: *Interessant og lærerigt dansk-norsk Conversationslexicon for alle Stænder, indtil den nyeste Tid, efter de bedste danske og fremmede Kilder*.

Side 64, linje 17: *Nordisk Conversations-Lexikon* 1863, bind 5, Efterord.

Side 64, linje 21: Bang et al., *Nye vidensmedier*, 527.

Nye tider (s. 66-84)

Side 66, linje 7: Interview med Trock-Jansen 29.6.2015; *Information* 4/4 1963; *Politiken* 6/2 1964.

Side 67, linje 4: *Politiken* 6.2.1964.

Side 67, linje 8: *Politiken* 6.2.1964.

Side 67, linje 12: *Politiken* 6.2.1964.

Side 68, linje 15: Bruhn-Jensen, *Dansk mediehistorie* bind 2, 164-165.

Side 68, linje 21: "1951-1962: Premiere på første tv-program, på Melodi Grand Prix og børneprogrammer", DR.dk (1.6.2021).

Side 69, linje 10: Bang, "Den Store Salmonsens", 16; Interview med Trock-Jansen 29.6.2015.

Side 69, linje 14: *Politiken* 13.1.1967; *Fyns Aktuelt* 13.1.1967; Simonsen, *Den skandinaviske encyklopædi*, 186-187.

Side 69, linje 22: Otto B. Lindhardt, "Var det ikke nemmere at købe Gyldendal?" *Historier fra et forlæggerliv*. Gyldendal 2011, 142-143.

Side 69, linje 27: Lindhardt, "Var det ikke nemmere at købe Gyldendal?" *Historier fra et forlæggerliv*, 142.

Side 69, linje 30: *Politiken* 13.1.1967; *Aktuelt* 7.2.1967; Bang, "Den Store Salmonsens", 16.

Side 70, linje 6: Se eksempelvis *Børsen* 13.1.1967; *Land og Folk* 21.1.1967; *Berlingske Aftenavis* 23.1.1967; *Fynsk Aktuelt* 24.1.1967; *Aktuelt* 24.1.1967; *Aktuelt* 7.2.1967; *Demokraten* 14.2.1967; *Børsen* 29.8.1967; *Information* 5.2.1968; *Berlingske Tidende* 4.2.1968; *Berlingske Tidende* 9.2.1968; *Næstved Tidende*, 23.9.1970.

Side 70, linje 7: *Politiken* 7.3.1971.

Side 71, linje 2: Interview med Jørgen Stubgaard 6.2.2020.

Side 71, linje 6: Bang, "Den Store Salmonsens", 30. Ifølge en artikel i *Politiken* var der i perioden 1967 til 1971 omkring 900 medarbejdere tilknyttet projektet. *Politiken* 7.3.1971.

Side 71, linje 13: Interview med Ib Michael 17.5.2021.

Side 71, linje 15: Se også Pernille Stensgaards skildring af Gyldendal og leksikonredaktionen i *Selveste Gyldendal. En historie*. Gyldendal 2020, 201-205.

Side 71, linje 23: Interview med Ib Michael 11.2.2021.

Side 71, linje 33: Interview med Ib Michael 11.2.2021.

Side 72, linje 1: Interview med Jørgen Stubgaard 6.2.2020; Interview med Karin Sandvad 9.2.2020; Interview med Ib Michael 11.2.2021.

Side 72, linje 14: Interview med Ib Michael 17.5.2021.

Side 72, linje 17: *Aktuelt* 7.2.1967.

Side 72, linje 22: *Politiken* 7.3.1971.

Side 72, linje 28: *Politiken* 13.1.1967.

Side 72, linje 34: Bang, "Den Store Salmonsens", 16.

Side 73, linje 1: Bang, "Den Store Salmonsens", 17; Interview med Jørgen Stubgaard 6.2.2020.

Side 73, linje 7: Interview med Karin Sandvad 9.2.2020.

Side 73, linje 12: Bang, "Den Store Salmonsens", 19.

Side 73, linje 19: "Encyclopédie", *Den Store Danske* 23.8.2021.

Side 73, linje 26: Interview med Jørgen Stubgaard 6.2.2020; Interview med Karin Sandvad 9.2.2020.

Side 73, linje 35: Interview med Karin Sandvad 9.2.2020.

Side 73, linje 37: *Politiken* 7.3.1971.

Side 74, linje 11: "Den Store Salmonsens", Vejledning for medarbejdere, 3. udkast 11.5.1969, Jørgen Bang, Maria Simonsen, privatarkiv.

Side 75, linje 2: "Den Store Salmonsens", Vejledning for medarbejdere, 3. udkast 11.5.1969, Jørgen Bang, Maria Simonsen, privatarkiv.

Side 75, linje 10: "Skabelon af indbinding med titel i guld af August Grand Jean", *Danmarks Mediemuseum, August Grandjeans Arkiv*.

Side 76, linje 3: Ib Michael, *Så var verden deres*, Gyldendal 2010, 594.

Side 76, linje 11: Simonsen, *Den skandinaviske encyklopædi*, 190.

Side 76, linje 15: *Politiken* 7.3.1971.

Side 76, linje 19: Interview med Jørgen Stubgaard 6.2.2020.

Side 76, linje 34: Interview med Jørgen Stubgaard 6.2.2020.

Side 77, linje 4: *Politiken* 7.3.1971.

Side 77, linje 11: *Aalborg Stiftstidende* 8.8.1971; *Aarhus Stifts-Tidende* 8.10.1971; *Aktuelt* 24.2.1971; *Land og Folk* 27.2.1971.

Side 77, linje 18: *Randers Dagblad* 4.3.1971.

Side 77, linje 28: *Politiken* 7.3.1971.

Side 77, linje 34: Henrik Sejerkilde, *Dansk bogdesign i det 20. århundrede*. Syddansk Universitetsforlag 2017, 291.

Side 78, linje 2: *Aktuelt* 20.12.1969.

Side 78, linje 14: Lademanns Forlag udgav et vælg af håndbøger fx *Lystfiskerens billedleksikon* (1979), *Verdenshavenes konkylier – håndbog for skalsamlere* (1981), *Fra mast til køl. Maritim håndbog* (1981), *Håndbog mod*

tømmermænd. *Fra lidelse til lykkerus i en slurk* (1985), *Håndbog for sølvsamlere* (1986), *Håndbog for porcelænssamlere* (1986). For mere om Lademanns Forlag, se også Sejerkilde, *Dansk bogdesign i det 20. århundrede*.

Side 78, linje 23: Anne-Mette Holm, *Gyldendals Bogklub gennem 40 år*. Gyldendals Bogklubber 2006; Hans Hertel: *Det litterære system i Danmark*. Lindhardt og Ringhof [1972] 2019; *Information* 28.9.2006.

Side 78, linje 29: *Information* 28.9.2006.

Side 78, linje 33: *Politiken* 20.9.2006.

Side 79, linje 2: *Information* 28.9.2006.

Side 79, linje 19: Søren Hein Rasmussen, "Vækst og velfærd", *Danmarks historie – i grundtræk*. Aarhus Universitetsforlag 2011, 379.

Side 79, linje 27: Hans Hertel: "Formidling som kulturpolitik. Fra 60'ernes vækstfilosofi til 80'ernes grænser for vækst: bogmarkedet og den litterære kultur under forvandling", Kurt Fromberg & Hans Hertel (red.) *Bogens fremtid er ikke hvad den har været. En debatbog om læsning*. Forlaget Fremad 1988, 129.

Side 79, linje 35: *Information* 28.9.2006.

Side 80, linje 2: Om Jørgen Lademann se fx Hertel, *Det litterære system i Danmark*, 221; "Jørgen Lademann", *Dansk Biografisk Leksikon/Lex.dk* (30.5.2021).

Side 80, linje 15: Sejerkilde, *Dansk bogdesign i det 20. århundrede*, 291; *Politiken* 20.9.2006.

Side 80, linje 18: *Aktuelt* 20.12.1969.

Side 81, linje 1: Sejerkilde, *Dansk bogdesign i det 20. århundrede*, 371.

Side 81, linje 15: *Randers Dagblad* 10.5.1971.

Side 81, linje 19: Maria Simonsen, "(Bog)sidens manifestationer. Et boghistorisk studie af informations- og kundskabsidealer i tre danske encyklopædier", *TEMP – tidsskrift for historie, "Informationssamfundet"* nr. 14, 2017, 127-151. Om fagbøger og layout se fx også Birgit Sylvander, "Den leksivisuelle bog, fagbogen", Christian Ejlers (red.), *Bogvennen, "Vor bøgers udstyr 1888-1988"*, Foreningen for Boghaandværk 1988, 92-112.

Side 82, linje 5: Hans Hertel, *Litteraturens vaneforbrydere. Kritikere, forlæggere og lystlæsere gennem 150 år*. Forening for Boghaandværk/Nørhaven A/S 1990 185.

Side 82, linje 12: *Politiken* 20.9.2006.

Side 82, linje 18: Sejerkilde, *Dansk bogdesign i det 20. århundrede*, 371.

Side 82, linje 28: *Politiken* 20.9.2006; se også Hans Hertel: *Karen Blixen superstar. Glimt af det litterære liv i mediealderen*. Nørhaven 1996, 190-191.

Side 83, linje 4: *Randers Dagblad* 10.5.1971.

Side 83, linje 20: *Nordjyske* 24.9.2007.

Side 84, linje 4: Thomas Larsen, *Mette Frederiksen: Et politisk portræt*. Gyldendal 2019, 34.

Side 84, linje 10: *Berlingske* 8.8.2021.

WWW (side 86-99)

Side 86, linje 23: Bruhn Jensen, *Dansk mediehistorie* bind 4, 283; Asa Briggs & Peter Burke, *A Social History of the Media. From Gutenberg to the Internet*, Polity Press 2009, 265.

Side 87, linje 7: Bruhn Jensen, *Dansk mediehistorie* bind 4, 276.

Side 87, linje 15: Se professor i datalogi Thore Husfeldts forklaring på forskellen mellem www og internettet i forbindelse med den første hjemmesides 30-års jubilæum. "Verdens første hjemmeside har 30-årsjubilæum", DR.dk 6.8.2021. <https://www.dr.dk/nyheder/viden/teknologi/verdens-foerste-hjemmeside-har-30-aars-jubilaeum-du-kan-besoege-den-her>.

Side 88, linje 10: Bruhn Jensen, *Dansk mediehistorie* bind 4, 285.

Side 88, linje 24: Sidst i 1970'erne havde den svenske regering nedsat en kommission, der skulle undersøge behovet for et nyt trykt opslagsværk. Konklusionen var klar: Både studerende og journalister havde brug for et gedigent opslagsværk. Først i maj 1991 kunne *Weekendavisen* meddele at den svenske *Nationalencyklopedin* havde solgt 80.000 eksemplarer. Simonsen, *Den skandinaviske encyklopædi*, 251; "Ryd reolen!", *Weekendavisen* 3-9.5.1991.

Side 88, linje 25: Se fx projektredøgørelsen 'Dansk Nationalleksikon', januar 1991 og 'Den Store Danske Encyklopædi. En analyse af købsaftaler' u.å., Maria Simonsen, privatarkiv.

Side 88, linje 28: *Politiken* 31.12.1989.

Side 89, linje 2: *Politiken* 31.12.1989.

Side 89, linje 5: 1989-planen strandede pga. manglende finansiering, men Augustinus Fonden trådte til med 35 mio. kr., og sammen med et tilsagn om inflationsgaranti på et tilsvarende beløb fra Kulturministeriet og Finansudvalget blev projektet en realitet. Se også "Gyldendal Intern information", nr. 16. 2.5.1991,1. Maria Simonsen, privatarkiv.

Side 89, linje 8: "Gyldendal Intern information", nr. 16. 2.5.1991,3. Maria Simonsen, privatarkiv.

Side 89, linje 14: *Kristeligt Dagblad* 18.10.2001.

Side 89, linje 17: *Politiken* 3.5.1991.

Side 89, linje 21: Torben Frandsen samlede bl.a. stumperne efter nedlæggelsen af *Den Store Salmonsens* og redigerede *Gyldendals Leksikon 1-2* (1973) og *Gyldendals Tibindsleksikon* (1977-78) i samarbejde med Jørgen Bang. Derudover var Torben Frandsen også medredaktør af *Gyldendals Tibindsleksikon* (1982) og

supplementsbindet til *Gyldendals Tibindsleksikon* (1984). "Den Store Danske Encyklopædi, Projektbeskrivelse", 2.5.1991, 3. Maria Simonsen, privatarkiv.

Side 89, linje 23: Systemet blev senere købt af det svenske forlag Bra Böcker til den svenske *Nationalencyklopedin*.

Side 89, linje 29: *Weekendavisen* 3-9.5.1991.

Side 89, linje 31: *Weekendavisen* 3-9.5.1991.

Side 89, linje 34: "Den Store Danske Encyklopædi, Projektbeskrivelse", 2.5.1991, 3. Maria Simonsen, privatarkiv.

Side 90, linje 2: "Den Store Danske Encyklopædi, Projektbeskrivelse", 2.5.1991, 3. Maria Simonsen, privatarkiv.

Side 90, linje 6: "Den Store Danske Encyklopædi, Projektbeskrivelse", 2.5.1991, 3. Maria Simonsen, privatarkiv.

Side 90, linje 9: *Frederiksborg Amts Avis* 20.10.2001.

Side 90, linje 19: *Kristeligt Dagblad* 18.10.2001.

Side 90, linje 24: *Berlingske* 27.3.2003.

Side 90, linje 31: *Berlingske* 27.3.2003; *Politiken* 28.3.2003.

Side 90, linje 36: *Kristeligt Dagblad* 18.10.2001; *Berlingske Tidende* 20.11.2000; *Berlingske Tidende* 21.11.2000; *Berlingske Tidende* 22.11.2000; *Berlingske Tidende* 2.12.2000; *Politiken* 29.6.2001; *Berlingske Tidende* 4.12.2006.

Side 91, linje 14: Bang et al., *Nye vidensmedier*, 510.

Side 91, linje 18: Simonsen, "(Bog)sidens manifestationer. Et boghistorisk studie af informations- og kundskabsidealer i tre danske encyklopædier", *TEMP – tidsskrift for historie, "Informationssamfundet"* nr. 14, 2017, 127-151.

Side 92, linje 10: Der findes et væld af litteratur om Wikipedia, se fx Thomas Leitch, *Wikipedia U. Knowledge, Authority, and Liberal Education in the Digital Age*, John Hopkins University Press 2014.

Side 93, linje 5: *Politiken* 25.1.2003.

Side 93, linje 7: *Weekendavisen* 10.11.2006.

Side 93, linje 8: *Jyllands-Posten* 20.1.2008. Se også Wikipedias forside, hvor artikelantallet konstant bliver revideret <https://da.wikipedia.org/wiki/Forside> (23.8.2021).

Side 94, linje 8: Bang et al., *Nye vidensmedier*, 535.

Side 94, linje 25: Se fx beskrivelsen i "Århundredets Danske Bogbegivenhed", særnummer (reklame) for *Den Store Danske Encyklopædi* udsendt til medlemmer i Gyldendals Bogklubber, oktober 1994. Maria Simonsen, privatarkiv.

Side 94, linje 28: *Jyllands-Posten* 27.8.2004.

Side 94, linje 32: *Jyllands-Posten* 27.8.2004.

Side 94, linje 35: *Den store danske Encyklopædi* udgav i henholdsvis i 2004 og 2005 cd-rom-versioner og i 2006 en dvd-udgave.

Side 95, linje 3: 'Den Store Danske Encyklopædi', Den Store Danske/lex.dk (28.3.2021).

Side 95, linje 22: *Politiken* 25.8.2017.

Side 96, linje 2: *Politiken* 28.8.2017.

Side 96, linje 17: *Politiken* 29.8.2017.

Side 96, linje 29: MediaWatch 31.8.2017 (31.5.2021).

Side 96, linje 37: *Politiken* 1.12.2017.

Side 97, linje 8: *Berlingske Tidende* 25.10.2018.

Side 97, linje 11: *Berlingske Tidende* 25.10.2018.

Side 97, linje 36: Gyldendal, Danske Universiteter, G.E.C. Gads Fond og Det Danske Sprog- og Litteraturselskab gik sammen om at stifte foreningen lex.dk.

Side 98, linje 4: *Berlingske* 12/12 2018; "Nu får Danmark sit største leksikon nogensinde", DR Kultur, 11.12.2018 (<https://www.dr.dk/ligetil/kultur/nu-faar-danmark-sit-stoerste-leksikon-nogensinde>) (5.5.2021).

Side 98, linje 10: Eksempler på værker, der er integreret i Lex.dk er *Dansk Biografisk Leksikon*, *Danmarkshistorien*, *Danmarks Oldtid*, *Gyldendals Teaterleksikon* og *Dansk litteraturs historie*. Se fuldstændig liste over indholdet på https://om.lex.dk/Om_lex.dk.

Side 98, linje 16: *Kristeligt Dagblad* 24.5.2020.

Side 99, linje 8 *Politiken* 14/.7.1891.

Side 99, linje 11: "Århundredets Danske Bogbegivenhed", Gyldendals Bogklubber, oktober 1994. Maria Simonsen, privatarkiv.